

Gestió de la diversitat religiosa en l'àmbit municipal

Manuel Pérez

Desembre, mes de trobades a Barcelona. Aquesta, organitzada pel Centre UNESCO de Catalunya –coordinador de la Xarxa Internacional sobre Religions i Mediació en Zones Urbanes–, era sobre “Gestió de la diversitat religiosa en l'àmbit municipal”. Hi van participar tècnics municipals, polítics locals, experts i representants de comunitats religioses, d'iniciatives interreligioses i de la societat civil en general, tots de països europeus o del Nord d'Àfrica. L'objectiu era posar sobre la taula els models de gestió de la diversitat que la política local està reproduint en diferents contextos, com també la distància existent entre aquests models i un model pluralista ideal, que no només reconegui la diversitat sinó que la valori positivament i fins i tot la involucri en la gestió. Alhora, es volia parlar de les dificultats pràctiques que els ajuntaments es troben en el dia a dia per concretar el pluralisme, i compartir bones pràctiques per combatre aquestes dificultats.

El sociòleg Jordi Puig va encetar les dues jornades de treball distingint entre immigració i diversitat religiosa: dues realitats que, va dir, cal treballar de forma diferenciada i alhora combinada. Per exemple, segons Montserrat Soler, de la Secretaria d'Immigració de la Generalitat, tenint en compte el paper assistencial d'algunes comunitats religioses. En el torn de preguntes es va dir que el mateix concepte de *gestió* és problemàtic, per tal com diferencia entre un actor actiu, que gestiona, i un altre de passiu, que és gestionat.

A continuació es va parlar de les dificultats (i la solitud) del polític local sobre el qual recau la gestió diària de la diversitat religiosa. Josep Pera, regidor a Badalona, va parlar de treballar a dos ritmes: el de la immediatesa i el del mig termini. En ambdós casos, el concepte clau és informar, per calmar de seguida els ànims o per combatre amb més temps els prejudicis arrelats. Si la desinformació es troba en l'arrel de moltes tensions, la informació és allò que pot impedir la manipulació política de la diversitat religiosa. I alhora, allò

que pot protegir el ciutadà del ritme sobreinformatiu dels mitjans. Emir Kovacevic (Consell Interreligiós de Bòsnia i Hercegovina) va afegir que, políticament, la defensa de la llibertat religiosa implica un activisme: ha de materialitzar-se en uns fets concrets i no només ser de paraula.

Per sensibilitzar sobre el valor de la diversitat, es va insistir en la necessitat de dirigir-se en primer lloc als ajuntaments, per tal d'orientar-los. José Manuel López (Fundación Pluralismo y Convivencia) va explicar com a l'interior de les administracions encara romanen, sovint com a últims bastions, certs imaginis desfasats que cal treballar per superar (per exemple aquell que planteja el debat sobre la diversitat religiosa en termes de clericals i anticlericals). Harriet Crabtree, de la Interfaith Network del Regne Unit, va explicar com el seu govern s'està beneficiant de les iniciatives de diàleg sorgides ara fa molts anys, de forma igualitària i inclusiva, des de les mateixes confessions religioses. Sobre el concepte d'inclusivitat, va dir que havíem d'assumir-ne les limitacions: la realitat ens diu que l'entrada en el diàleg d'uns actors sol implicar la sortida d'uns altres.

Els models de gestió de la diversitat religiosa varien en funció del context, la història i la tradició de cada lloc; aquests factors, però, no són estàtics. Així, des de l'Ajuntament de París es prefereix treballar discretament el tema religiós, sense crear un servei específic. Al contrari de Barcelona, on s'ha optat per una oficina que, entre altres coses, faci pedagogia a l'interior de la mateixa maquinària administrativa. Tret d'això, ambdós coincideixen que la voluntat de no extralimitar-se en el seu paper i de ser neutrals pot topar amb unes realitats que, amb vista a la cohesió del conjunt, demanen un esforç extra d'acompanyament. L'Ajuntament de Fes va parlar d'una realitat local ben diferent (on els polítics, per exemple, parlen en nom de la religió) però, alhora, també amb els reptes de la pluralitat i de la necessitat d'harmonitzar-se amb la realitat global.

Al final, Bernard Godard, de l'Oficina d'Afers Religiosos del Ministeri de l'Interior francès, va remarcar que els qüestionaments polítics i jurídics que es produeixen com a resultat d'un paisatge religiós canviant no sempre són útils als responsables locals, necessitats d'eines pràctiques que resolguin conflictes. Una d'aquestes eines, es va dir amb exemples d'Israel i d'Anglaterra, és el diàleg interreligiós, sobretot en la mesura que aquest diàleg s'orienta a temàtiques d'interès local.

